

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ที่มีความเหมาะสมสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ และได้ดำเนินการตามกระบวนการวิจัยตามลำดับ ผู้วิจัยขอเสนอสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ จากการดำเนินการวิจัย ดังนี้

5.1 สรุป

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย

1. คำถามการวิจัย

องค์ประกอบการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ควรประกอบด้วยอะไรบ้าง

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

3. สรุปผลการวิจัยระยะที่ 1

การศึกษาค้นคว้าองค์ประกอบการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสมสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย ในชั้นตอนนี้เป็นการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จาก 27 แหล่งข้อมูล และนำองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อย ที่จากการศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยไปสัมภาษณ์แบบเชิงลึกกับผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบ ยืนยันความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบของการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสมสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย ซึ่งแหล่งข้อมูล ประกอบด้วย เอกสารงานวิจัย กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 คน ประกอบไปด้วย

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 1 คน ศึกษาพิเศษ จำนวน 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน ครูผู้สอน จำนวน 1 คน อาจารย์มหาวิทยาลัย จำนวน 2 คน รวม 8 คน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ตารางวิเคราะห์สังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสมสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย (Matrix Chart) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลของการศึกษาองค์ประกอบของการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสมสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย

1. ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาหลักการ ทฤษฎี แนวทางการบริหารจัดการจากเอกสาร ตำรา หนังสือ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 27 เล่ม ทำการวิเคราะห์ และสังเคราะห์เนื้อหา เพื่อให้ได้องค์ประกอบของการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสมสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย โดยใช้ตารางพิจารณาความสอดคล้อง ความสัมพันธ์กันในแต่ละองค์ประกอบของผู้รู้แต่ละท่าน (ตาราง Matrix) และได้ตั้งเกณฑ์ในการศึกษาองค์ประกอบไว้ว่าต้องสัมพันธ์หรือสอดคล้องกัน หรือมีความถี่ตั้งแต่ 14 ขึ้นไป ผลการศึกษาได้องค์ประกอบหลัก และองค์ประกอบย่อยของการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสมสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย ดังนี้ ผลการวิเคราะห์ พบว่า องค์ประกอบของการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสมสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย ประกอบไปด้วยองค์ประกอบหลัก 8 ด้าน 43 องค์ประกอบย่อย ประกอบด้วย

- 1) ด้านผู้บริหาร มี 5 องค์ประกอบย่อย
- 2) ด้านครูผู้สอน มี 9 องค์ประกอบย่อย
- 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน มี 6 องค์ประกอบย่อย
- 4) ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ มี 5 องค์ประกอบย่อย
- 5) ด้านสื่อ เทคโนโลยี นวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้ มี 6 องค์ประกอบย่อย
- 6) ด้านหลักสูตร การนิเทศ การวัดผลและประเมินผล มี 6 องค์ประกอบย่อย
- 7) ด้านเครือข่ายการเรียนรู้และความร่วมมือกับชุมชน มี 3 องค์ประกอบย่อย
- 8) ด้านผู้เรียน มี 3 องค์ประกอบย่อย

2. ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) โดยใช้ข้อมูลจาก 8 องค์ประกอบหลัก 43 องค์ประกอบย่อยที่ได้จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์จากเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 8 ท่าน โดยผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ด้วยตนเอง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา โดยการจัดระเบียบทางกายภาพของข้อมูล การถอดไฟล์บันทึกเสียง และข้อมูลที่ได้จากการ จดบันทึกแบบคำต่อคำมาจัดเกลาภาษา แล้วตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล จากการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวข้างต้นพบว่า

ทุกท่านเห็นด้วยในองค์ประกอบหลัก ทั้ง 8 ด้าน มีผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 ท่านที่เห็นควรให้ปรับองค์ประกอบย่อย ในองค์ประกอบหลักด้านผู้บริหาร องค์ประกอบหลักด้านครูผู้สอน องค์ประกอบหลักด้านการจัดการเรียนการสอน องค์ประกอบหลักด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ องค์ประกอบหลักด้านสื่อ เทคโนโลยี นวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้ องค์ประกอบหลักด้านหลักสูตร การนิเทศ การวัดผลและประเมินผล องค์ประกอบหลักด้านเครือข่ายการเรียนรู้และความร่วมมือกับชุมชน และองค์ประกอบหลักด้านผู้เรียน และมีการเพิ่มเติมองค์ประกอบย่อยตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิในองค์ประกอบหลักด้านผู้บริหารและองค์ประกอบหลักด้านผู้เรียน ผู้วิจัยได้ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงแก้ไข ตัดทอน เพิ่มเติมองค์ประกอบ เรียงลำดับความสำคัญขององค์ประกอบย่อย พบว่าองค์ประกอบ การบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสมสำหรับ โรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย ควรประกอบไปด้วยองค์ประกอบหลัก 8 ด้าน 45 องค์ประกอบย่อย ประกอบด้วย

- 1) ด้านผู้บริหาร มี 6 องค์ประกอบย่อย
- 2) ด้านครูผู้สอน มี 9 องค์ประกอบย่อย
- 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน มี 6 องค์ประกอบย่อย
- 4) ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ มี 5 องค์ประกอบย่อย
- 5) ด้านสื่อ เทคโนโลยี นวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้ มี 6 องค์ประกอบย่อย
- 6) ด้านหลักสูตร การนิเทศ การวัดผลและประเมินผล มี 6 องค์ประกอบย่อย
- 7) ด้านเครือข่ายการเรียนรู้และความร่วมมือกับชุมชน มี 3 องค์ประกอบย่อย
- 8) ด้านผู้เรียน มี 4 องค์ประกอบย่อย

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสม สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

1. คำถามการวิจัย

รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสมสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ที่เหมาะสมมีลักษณะอย่างไร

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสม สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1

3. สรุปผลการวิจัยระยะที่ 2

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสมสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย แหล่งข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหาร สถานศึกษาที่บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย ในการจัดการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

จำนวน 133 แห่ง จำนวน 133 คน ในการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาของการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากระยะที่ 1 และจากผลการวิเคราะห์การตอบแบบสอบถามความคิดเห็นมาทำการยกร่างรูปแบบโดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ กลุ่มผู้ร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ ครูผู้สอน จำนวน 14 คน และยืนยันรูปแบบโดยการจัดสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ศึกษานิเทศก์ อาจารย์มหาวิทยาลัย จำนวน 9 คน เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็น แบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการ แบบบันทึกการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนอข้อมูลเชิงสถิติ ทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสมสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย

1. ผลการศึกษาจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำองค์ประกอบที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 8 องค์ประกอบหลัก 45 องค์ประกอบย่อย มาเป็นกรอบตัวแปรในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสม สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย โดยสอบถามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาที่บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1 จำนวน 133 โรงเรียน จำนวน 133 คน โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นในการเก็บข้อมูล ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามครบสมบูรณ์ 120 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.22 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติและระดับปัญหาขององค์ประกอบในการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสมสำหรับโรงเรียนประถม ศึกษาที่มีความพร้อมน้อย พบว่า ระดับการปฏิบัติและระดับ ปัญหาของการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสมสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ($\mu = 3.32$, $\sigma = 1.04$) และมีระดับปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\mu = 3.91$, $\sigma = 0.82$)

2. ผลการร่างรูปแบบ (Workshop) ผู้วิจัยและคณะทำงานร่างรูปแบบได้ดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) โดยคณะทำงานได้ร่วมกันวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำร่างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ในระยะที่ 1 และจากผลการตอบแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

ที่มีความเหมาะสมสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย มาทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ เป็นองค์ประกอบการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสมสำหรับ โรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย เพื่อใช้ในการวิจัยครั้งต่อไป โดยมีการปรับลดองค์ประกอบ ย่อยในแต่ละด้านให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้นเป็น 8 ด้าน 34 องค์ประกอบย่อย ประกอบด้วย 1) ด้านผู้บริหาร มี 4 องค์ประกอบย่อย 2) ด้านครูผู้สอน มี 5 องค์ประกอบย่อย 3) ด้านการจัดการ เรียนการสอน มี 4 องค์ประกอบย่อย 4) ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ มี 4 องค์ประกอบย่อย 5) ด้านสื่อ เทคโนโลยี นวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้ มี 5 องค์ประกอบย่อย 6) ด้านหลักสูตร การนิเทศ การวัดผลและประเมินผล มี 5 องค์ประกอบย่อย 7) ด้านเครือข่ายการเรียนรู้ และความร่วมมือกับ ชุมชน มี 3 องค์ประกอบย่อย 8) ด้านผู้เรียน มี 4 องค์ประกอบย่อย

และได้ยกร่างโครงการสำหรับทดลองใช้ จำนวน 1 โครงการ 3 กิจกรรมย่อยที่สามารถ สนับสนุนองค์ประกอบหลักทั้ง 8 ด้าน และบางองค์ประกอบย่อยในแต่ละด้าน ได้แก่ โครงการจัดการ เรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารแบบบูรณาการ “Let’s Speak English Out” มี 3 กิจกรรมย่อย ประกอบด้วย 1) กิจกรรมการพัฒนาบุคลากร 2) กิจกรรมการ บูรณาการหลักสูตร ชั้นเรียน ครู สื่อ เทคโนโลยี 3) กิจกรรมการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้และส่งเสริมการใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการ สื่อสารนอกห้องเรียน มาใช้ในการขับเคลื่อนองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยสู่การปฏิบัติจริง ในสถานศึกษาต่อไป

3. ผลการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ผู้วิจัยขอความร่วมมือ ผู้เชี่ยวชาญที่เข้าร่วมสัมมนาวิพากษ์วิจารณ์ และให้ข้อเสนอแนะว่าร่างรูปแบบที่ผู้วิจัยนำเสนอ มีความ เหมาะสมของรูปแบบโดยใช้หลักการประเมินของ Madaus, Scriven and Stufflebeam (1983, pp. 399-402) ตามมาตรฐานการตรวจสอบรูปแบบในด้านความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy Standards) ด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standards) และด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) และขอให้เสนอความคิดเห็น โดย อิสระ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญ มีการปรับลดและเพิ่มองค์ประกอบย่อย เป็น 8 ด้าน 34 องค์ประกอบย่อย ประกอบด้วย 1) ด้านผู้บริหาร มี 5 องค์ประกอบย่อย 2) ด้านครูผู้สอน มี 5 องค์ประกอบย่อย 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน มี 4 องค์ประกอบย่อย 4) ด้านการจัด บรรยากาศการเรียนรู้ มี 4 องค์ประกอบย่อย 5) ด้านสื่อ เทคโนโลยี นวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้ มี 5 องค์ประกอบย่อย 6) ด้านหลักสูตร การนิเทศ การวัดผลและประเมินผล มี 5 องค์ประกอบย่อย 7) ด้านเครือข่ายการเรียนรู้และความร่วมมือกับชุมชน มี 3 องค์ประกอบย่อย 8) ด้านผู้เรียน มี 3 องค์ประกอบย่อย

ระยะที่ 3 การศึกษาผลการทดลองและการประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสม สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย

1. คำถามการวิจัย

ผลการทดลองและผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสมสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 มีผลเป็นอย่างไร

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาผลการทดลองและประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสม สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

3. สรุปผลการวิจัยระยะที่ 3

การศึกษาผลการทดลองและการประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสม สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย โดยโรงเรียนที่สมัครใจร่วมทดลองใช้รูปแบบเป็นระยะเวลา 1 ภาคเรียน จำนวน 1 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านโคกกลางบ่อหลุบ ตำบลโนนราษี อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 คณะผู้ร่วมวิจัยประกอบไปด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครู นักเรียน รวมทั้งหมด 25 คน คณะกรรมการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกสถานศึกษา ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 เป็นผู้แต่งตั้ง เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกรายงานโครงการ แบบบันทึกผลการประเมินจากคณะกรรมการประเมินที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกสถานศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา

3.1 ผลการทดลองและการประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสม สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย

3.2 ผลการทดลองรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ทั้งนี้เพื่อเป็นการสนับสนุนและยืนยันรูปแบบของการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสม สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย ผู้วิจัยได้ติดตามรวบรวมผลการทดลองตามโครงการที่ใช้ทดลองกับโรงเรียนบ้านโคกกลางบ่อหลุบ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2560 ถึง 31 สิงหาคม 2560 โดยผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย และคณะครูได้ขับเคลื่อนโครงการและกิจกรรมลงสู่การปฏิบัติ โดยโครงการดังกล่าวเป็นโครงการที่สามารถ

สนับสนุนองค์ประกอบหลักทั้ง 8 ด้าน และบางองค์ประกอบย่อยในแต่ละด้าน เนื่องจากเวลาอันจำกัด และจำนวนองค์ประกอบย่อยที่มีมาก ซึ่งประกอบไปด้วย

3.2.1 โครงการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารแบบบูรณาการ “Let’s Speak English Out” มี 3 กิจกรรมย่อย ประกอบด้วย

3.2.1.1 กิจกรรมการพัฒนาบุคลากร สนับสนุนองค์ประกอบหลักที่ 1, 2 และ 7 (ด้านผู้บริหาร, ด้านครูผู้สอน, ด้านเครือข่ายการเรียนรู้และความร่วมมือกับชุมชน) รูปแบบการดำเนินงานคือการนำผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูในสังกัดศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาธาราชีระปือ รวม จำนวน 8 โรงเรียนศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ “โรงเรียนบ้านนอกสองภาษา” คือ โรงเรียนบ้านโนน อำเภอลำสูง และโรงเรียนบ้านสองคอนศิริคุราษฎร์ อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ประเมินผลจากตัวชี้วัด ร้อยละของผู้บริหารและคณะครูที่มีความพึงพอใจในการแสดงออกขณะเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาดูงาน

3.2.1.2 กิจกรรมการบูรณาการหลักสูตร ชั้นเรียน ครู สื่อ เทคโนโลยี สนับสนุนองค์ประกอบหลักที่ 3 , 5 ,6 และ 8 (ด้านการจัดการเรียนการสอน, ด้านสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้, ด้านหลักสูตร การนิเทศ การวัดผลและประเมินผล และด้านผู้เรียน) รูปแบบการดำเนินงานโดยจัดชั้นเรียนหลายรูปแบบ บูรณาการหลักสูตรการเรียนการสอนข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอนด้วยสื่อเสริมแอฟพลีเคชั่น (Google, You Tube , Eng 24) และเทคโนโลยีส่งเสริมการสอน (DLTV /DLIT) ฝึกทักษะทางภาษาเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย ประเมินผลจากตัวชี้วัด ร้อยละความสามารถของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่อการพูดสนทนาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เหมาะสมตามระดับชั้นในเรื่องที่กำหนด (Myself, My Family, My School) จำนวน 30 ประโยคได้

3.2.1.3 กิจกรรมการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้และส่งเสริมการใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนอกห้องเรียน สนับสนุนองค์ประกอบหลักที่ 3 , 4 , 5, 7 และ 8 (ด้านการจัดการเรียนการสอน, การจัดบรรยากาศการเรียนรู้, ด้านสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้, ด้านเครือข่ายการเรียนรู้และความร่วมมือกับชุมชน และด้านผู้เรียน) รูปแบบการดำเนินงานโดยสร้างบรรยากาศภายในโรงเรียน (จัดกิจกรรมหน้าเสาธงบูรณาการ 2 ภาษา, ครูใช้ภาษาอังกฤษในการสนทนาอย่างง่ายกับนักเรียนติตป้ายความรู้สถานที่ในโรงเรียนและป้ายนิเทศต่าง ๆ เป็นภาษาอังกฤษ, เปิดเพลงสากลและจัดรายการเสียงตามสาย, ใช้เพลง เกมส์ บทบาทสมมุติ, จัดกิจกรรมตอบปัญหาภาษาอังกฤษ (English Quiz) จัดสภาพชั้นเรียนที่กระตุ้นการเรียนรู้ และส่งเสริมความสามารถด้านภาษาอังกฤษ, จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อให้นักเรียนใช้ภาษาอังกฤษนอกห้องเรียน ได้แก่ จัดค่ายภาษาอังกฤษ (English Camp), จัดทัศนศึกษา (Field Trip) มีการนิเทศภายในจากผู้บริหาร

สถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ประเมินผลจากตัวชี้วัด ร้อยละความพึงพอใจของผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน ต่อการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้และต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถด้านภาษาอังกฤษ

3.2.1.4 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสมสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย โดยทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารสถานศึกษา และด้านภาษาอังกฤษ จำนวน 3 ท่าน เพื่อประเมินผลการทดลองใช้รูปแบบ โดยใช้แบบประเมินผลการทดลองใช้รูปแบบซึ่งการประเมินรูปแบบในครั้งนี้กรรมการประเมินโดยใช้หลักการประเมินของ Madaus, Scriven and Stufflebeam (1983, pp. 399-402) ตามมาตรฐานการตรวจสอบรูปแบบในด้านความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy Standards) ด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standards) และด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) กรรมการทุกท่านสรุปและรายงานผลด้วยวาจาต่อกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกสถานศึกษา ทั้ง 3 ท่าน มีความเห็นว่ารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสมสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ในทุกองค์ประกอบหลักมีความเหมาะสมตามหลักการประเมินรูปแบบทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นประโยชน์และด้านความเป็นไปได้

5.2 อภิปรายผล

จากการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสมสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 8 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านผู้บริหาร 2) ด้านครูผู้สอน 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ 5) ด้านสื่อ เทคโนโลยี นวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้ 6) ด้านหลักสูตร การนิเทศ การวัดผลและประเมินผล 7) ด้านเครือข่ายการเรียนรู้และความร่วมมือกับชุมชน 8) ด้านผู้เรียน ซึ่งมีประเด็นที่ควรอภิปรายผล ดังนี้

5.2.1 ด้านผู้บริหาร มี 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ กลยุทธ์ ด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและนำไปสู่การปฏิบัติ 2) การแสดงภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เด่นชัด 3) การบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ กระจายอำนาจ และบริหารแบบมีส่วนร่วม 4) การทำงานเป็นทีม สร้างขวัญกำลังใจแก่

บุคลากร 5) การบริหารจัดการที่ดี ขับเคลื่อนกระบวนการเพื่อส่งเสริม สนับสนุนสู่การปฏิบัติอย่างมีคุณภาพ

ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษา วิเคราะห์ถึงบทบาท หน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการสนับสนุน ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สืบเนื่องมาจากพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 10 กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึด หลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ส่วนมาตรา 23(4) ให้เน้นทักษะด้านภาษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีบทบาทหน้าที่ ปรับปรุง พัฒนาระบบโครงสร้าง ระเบียบและวิธีการปฏิบัติ ให้ชัดเจน รัดกุม ครอบคลุมภารกิจต่าง ๆ ปรับปรุง โครงสร้างการบริหารพร้อมทั้งกระจายงานไปยังส่วนต่าง ๆ ให้รู้จักการทำงานเป็นทีม เกิดความรัก ความสามัคคีในหมู่คณะ เพื่อให้เกิดการยอมรับจากชุมชน ประกอบกับสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ (2543, น. 4) กล่าวถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเป็นผู้นำทาง วิชาการ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยให้ความสำคัญในการส่งเสริม สนับสนุนการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพราะฉะนั้นจึงนับ ได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญยิ่งต่อการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนที่มีความพร้อมน้อยในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ จำเป็นต้อง อาศัยภาวะผู้นำด้านวิชาการที่เด่นชัด คือ ผู้บริหารต้องมีความตระหนักเห็นความสำคัญ และมีความรู้ ในด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และเป็นผู้นำองค์กรในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษา ผู้บริหารจึงมีภาระหน้าที่ในการบริหาร จัดการงานด้านวิชาการซึ่งเป็นหัวใจของการบริหารโดยตรง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Loke Heng Wang (2553) ที่ได้ศึกษาภาวะผู้นำของสถานศึกษาที่ประสบ ความสำเร็จในสิงคโปร์ พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่นำสถานศึกษาสู่ความสำเร็จและเป็นเลิศทาง การศึกษา จะอยู่ในบริบทของ 6 E คือ 1) Education มีอุดมการณ์ ความรู้ ความสามารถทางการ การศึกษา 2) Envision การส่งเสริมการคิด สร้างวิสัยทัศน์ 3) Energize การกระตุ้นเพื่อเป้าหมายในการ ทำงาน 4) Engage มีความมุ่งมั่น สร้างการมีส่วนร่วม 5) Enable มีความรู้ ความสามารถ สร้าง โอกาสในความเป็นไปได้ และ 6) Embrace สร้างความเป็นหนึ่งอย่างกลมเกลียว ซึ่งผู้บริหาร สถานศึกษาที่บริหารโรงเรียนขนาดเล็กหรือโรงเรียนที่มีความพร้อมน้อยต้องบริหารสถานศึกษาภายใต้ ปัจจัยการบริหารอันจำกัด นับว่าเป็นความท้าทายภายใต้ความคาดหวังของผู้ปกครอง ชุมชน จำเป็นที่ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีลักษณะพิเศษแตกต่างจากผู้บริหารสถานศึกษาที่บริหารโรงเรียนที่มี ความพร้อมปานกลางหรือโรงเรียนที่มีความพร้อมสูง สอดคล้องกับ กมลวรรณ รอดจ่าย (2552, น. 4-7) ได้ทำการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหาร ส่งผลถึงความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพของสถานศึกษา และสุรศักดิ์ สว่างแสง (2552)

ได้ศึกษาการพัฒนาองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนสองภาษาในประเทศไทย พบว่าวิธีปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดี (Best Practice) ของการบริหารโรงเรียนสองภาษา เกิดจากภาวะผู้นำที่เด่นชัดของผู้บริหารโรงเรียนและ สอดคล้องกับนวนิทัศน์ ชาวเกียรติพงศ์ (2550, น. 34) กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ สนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกและให้การสนับสนุนการนิเทศการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้การจัดการเรียนรู้ดังกล่าวเพื่อให้เกิดการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐชญาณี รัตนสถาพรพงศ์ (2558) ได้กล่าวถึง บทบาทการพัฒนาหลักสูตรการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และ เขต 2 พบว่าการบริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบัน ผู้บริหารจำเป็นต้อง มีความรู้และทักษะการบริหารจัดการ เพื่อจัดการศึกษาให้มีความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของสังคมรวมทั้งอำนวยความสะดวก ติดตาม และให้คำปรึกษาให้กับครูผู้สอน โดยมีวัตถุประสงค์หลักร่วมกัน คือ การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีทักษะที่จำเป็นในสังคมที่มีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (Kijai, 1987, pp. 829-A) ได้ศึกษาคุณลักษณะของโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ ผลการวิจัยพบว่า ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของโรงเรียนสูงกว่าปัจจัยอื่น ผู้บริหารจะต้อง เป็นผู้ที่มีปัญหาในการแก้ปัญหา มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีวิสัยทัศน์ในการบริหารที่กว้างไกล มีการวางแผนกระบวนการบริหารอย่างเป็นขั้นตอนตามแบบแผนที่วางไว้เพื่อประโยชน์สูงสุดของโรงเรียน สอดคล้องกับสมานนามปัญญา (2559) ได้ศึกษารูปแบบภาวะผู้นำเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานี เมืองค์ประกอบทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการประสานภาคีเครือข่าย ด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการบริหารจัดการภายใต้สภาวะการณ์จำกัด และด้านการเป็นผู้นำทางวิชาการ นอกจากนี้ Jing (2558) ได้ศึกษาการบริหารจัดการเรียนการสอนภาษาจีนกลางในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดปทุมธานี เขต 1 พบว่าผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนการสอนภาษาจีนกลางใน 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการบริหารหลักสูตร การนิเทศการศึกษา การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมส่งเสริมวิชาการ การวัดและประเมินผลการเรียน สอดคล้องกับ Abdulaziz et al. (2004, pp. 1-3) ได้กล่าวถึง บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในคูเวต คือต้องส่งเสริมทักษะการใช้ความคิดของนักเรียนโดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคิดในระดับพัฒนา ให้ครูมีโอกาสสร้างสรรค์พัฒนาและช่วยเหลือให้ครูได้ทำกิจกรรมดังกล่าวได้

พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนเป็นภาพลักษณ์ของสถาบัน ลักษณะความเป็นผู้นำจึงเป็นบทบาทสำคัญในการปฏิบัติงานทางด้านวิชาการของนักเรียน และมีผลต่อการเรียนการสอนในโรงเรียน นอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียนยังต้องให้คำแนะนำ จัดสรรทรัพยากรการสนับสนุนแก่ครูและนักเรียนในการพัฒนาการเรียนการสอน ให้ความร่วมมือ ให้คำปรึกษา ประเมินผลหลักสูตรและ

การเรียนการสอน พัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ผู้บริหารที่ดีจึงต้องสำรวจตนเองถึงข้อบกพร่องและหาแนวทางในการพัฒนาตนเองเพื่อการเรียนรู้และการพัฒนางานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของระบบการบริหารจัดการใหม่และการปฏิรูปการศึกษาในปัจจุบัน

5.2.2 ด้านครูผู้สอน มี 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) ความตระหนักในหน้าที่ เอาใจใส่และรับผิดชอบต่อการสอน 2) การพัฒนาวิชาชีพตนเองอยู่เสมอด้วยการเข้ารับการอบรม สัมมนา ศึกษา ดูงาน และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น 3) การกระตุ้นให้นักเรียนกล้าแสดงออกและมีปฏิสัมพันธ์ โดยใช้คำถามนำ 4) การสร้างบรรยากาศและความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูและนักเรียน 5) การจัดการเรียนการสอนเน้นการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยใช้เทคนิคและกิจกรรมที่หลากหลาย

ครูผู้สอนเป็นผู้ทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอน เป็นบุคคลแถวหน้าที่ต้องสัมผัสกับผู้เรียน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลักและเสริมประสบการณ์แก่ผู้เรียน ดูแลชีวิตผู้เรียนในโรงเรียน สถานศึกษา สนับสนุนให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ ครูจึงมีอิทธิพลอย่างมากต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของผู้เรียน โดยเฉพาะสถานศึกษาขนาดเล็กหรือสถานศึกษาที่มีความพร้อมน้อยในการจัดการศึกษาโดยเฉพาะในรายวิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษา วิเคราะห์ถึงบทบาท หน้าที่ของครูผู้สอนในการสนับสนุน ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สอดคล้องกับ Jakobovits (1971, pp. 103-115) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศหรือภาษาที่สอง พบว่าปัจจัยที่ทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยทางการสอน ซึ่งประกอบด้วยคุณภาพการสอนของครู ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถทางภาษา และการสอนของครู การสร้างโอกาสทางการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน รวมทั้งเวลาที่ใช้เรียนทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน ครูจึงเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่งปัจจัยหนึ่งของความสำเร็จในการพัฒนาความรู้ ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของผู้เรียน เนื่องจากภาษาอังกฤษเป็นทักษะที่ต้องอาศัยการเรียนรู้ตามธรรมชาติของภาษา การมีปฏิสัมพันธ์อันดีต่อกันระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน การลอกเลียนแบบคำพูดจากครูผู้สอนหรือเจ้าของภาษา และการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ การเรียนรู้และฝึกฝนทักษะทางภาษา ได้แก่ ทักษะฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะเขียน ซึ่งครูที่มีความรู้ ความสามารถและมีความคล่องแคล่วในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารจะเป็นต้นแบบที่ดีต่อผู้เรียนในการเรียนรู้และฝึกฝน ครูควรมีความสามารถด้านการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายและใช้สื่อหลากหลายประเภท ซึ่งจะช่วยกระตุ้น สร้างแรงจูงใจ และพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้และการใช้ภาษาของผู้เรียน การพัฒนาครูให้มีความสามารถด้านการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร จึงมีความจำเป็นต่อการพัฒนาการเรียนการสอนเป็นอย่างยิ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของวุฒิมยา พยัคฆ์มาก (2551) กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน (Classroom Based Factors) ด้านครู ได้แก่ การใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย

การกระตุ้นให้นักเรียนปฏิสัมพันธ์ และกล้าแสดงออก และการสร้างบรรยากาศที่สนุกสนานและเป็นกันเอง Gower (1995, p. 33) กล่าวว่า ครูสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีที่สุดในการใช้ภาษา โดยเฉพาะเมื่อต้องการสอนเรื่องการออกเสียง นอกจากนี้การสอนภาษาครูควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตัวภาษาที่สอนด้วย ส่วน Harmer (2003, p. 47) กล่าวว่า “ในระหว่างที่มีการเรียนการสอนภาษาทั้งครูและนักเรียนจำเป็นต้องรู้ว่าจะพูดถึงตัวภาษาอย่างไร การที่จะต้องใช้ไม่ได้หมายความว่าครูอธิบายได้และนักเรียนสามารถเข้าใจได้เท่านั้น แต่ครูควรรู้ว่ามีอะไรผิดพลาดบ้าง มีอะไรที่จะแก้ไขได้บ้างและจะแก้ไขอย่างไรบ้าง” สอดคล้องกับแนวความคิดของ กาญจนา พราบพาล (2560) ที่ได้ศึกษาบทบาทของครูผู้สอนภาษาที่ต้องปรับเปลี่ยน โดยกล่าวถึงยุคปัจจุบันที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ผู้เรียนมีโอกาสดูสัมผัสกับข้อมูลทางภาษาที่มีความหลากหลาย ครูสอนภาษาจึงมีโอกาสนำข้อมูลที่หลากหลายดังกล่าวมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียน เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ Internet โดยใช้วิธีการที่หลากหลายรูปแบบ ซึ่งผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา ครูผู้สอนจึงต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากเดิมที่เน้นที่ตัวครูมาเน้นที่ผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถใช้ภาษา ให้เป็นประโยชน์ในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ครูสอนภาษาจะยึดถือแนวคิดใดแนวคิดหนึ่งไม่ได้ ซึ่งจำเป็นต้องติดตามความรู้ในศาสตร์ที่เป็นปัจจุบัน สามารถนำความรู้มาประยุกต์ให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนและในขณะเดียวกันต้องติดตามความก้าวหน้าของโลกอยู่ตลอดเวลา จึงจะนับได้ว่าเป็นครูสอนภาษาแบบมืออาชีพอย่างแท้จริง นอกจากนี้บุคลิกลักษณะและบทบาทของครูผู้สอนก็เป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษเพราะครูผู้สอนจะเป็นเสมือนสื่อกลางในการถ่ายทอดความรู้สู่ผู้เรียน Miller (1987, pp. 40-41, อ้างถึงใน เสาวภาคย์ ศรีโยธา, 2555) ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่ดีว่า ควรมีความกระตือรือร้นในการสอน ปัจจัยสำคัญที่สุดในการสอนคือตัวครูและวิธีการสอนของครูจะทำให้ผู้เรียนมีปฏิริยาโต้ตอบโดยใช้ภาษาอังกฤษ ครูที่มีอารมณ์ขันจะช่วยให้ผ่อนคลายความตึงเครียดและลดความกังวลใจให้กับนักเรียน ครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์กันเพิ่มขึ้นเพราะได้หัวเราะด้วยกัน นักเรียนเรียนด้วยความสนุกสนาน การเรียนการสอนก้าวหน้ายิ่งขึ้นเพราะนักเรียนไม่กลัวที่จะตอบผิดหรือพูดน้อยลง

5.2.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน มี 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การจัดกิจกรรมเสริมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษา ภาษาอังกฤษทั้งในและนอกห้องเรียน 2) การจัดให้มีการเรียนการสอนการสนทนาภาษาอังกฤษเพิ่มเติม เน้นการใช้ภาษา ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันและสิ่งแวดล้อมรอบตัว 3) การจัดสอนซ่อมเสริมให้กับผู้เรียนที่ต้องการความช่วยเหลือ 4) การจัดชั้นเรียนและจัดครูสอนในหลายรูปแบบ

ปัจจุบันมีแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษหลายแนวคิด แต่ละแนวคิดช่วยสร้างความคิดที่เป็นระบบให้แก่ครูผู้สอน ช่วยให้ทราบการวิเคราะห์ สังเคราะห์หรือกรอบในการพัฒนามโนทัศน์เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ แนวคิดเหล่านี้ช่วยครูผู้สอนตัดสินใจวางแผนการจัดการเรียนการสอน การเลือกกิจกรรมประกอบการเรียนการสอน การเลือกสื่อการเรียนรู้ ซึ่งปัจจุบันมีการปรับการเรียนการสอนภาษาตามแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Teaching Approach) เป็นแนวการสอนที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ฝึกการใช้ภาษาในสถานการณ์จริงที่มีโอกาสพบในชีวิตประจำวัน และยังให้ความสำคัญกับโครงสร้างไวยากรณ์ แนวการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารจึงให้ความสำคัญกับการใช้ภาษา (Use) มากกว่าวิธีใช้ภาษา (Usage) นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญในเรื่องความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา (Fluency) และความถูกต้องของการใช้ภาษา (Accuracy) ดังนั้นการเรียนการสอนแนวนี้จะต้องเน้นการทำกิจกรรม เพื่อการฝึกฝนการใช้ภาษาให้ใกล้เคียงสถานการณ์จริงมากที่สุด เช่น มีการสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้สนทนาโต้ตอบกันเป็นคู่ กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ มีการสวมบทบาทการเล่นเกมส์ เป็นต้น และการที่ผู้เรียนจะสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้นั้นผู้เรียนต้องมีทักษะความสามารถทั้ง 4 ด้าน นั่นคือ ความสามารถในด้านกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ ความสามารถด้านภาษาศาสตร์เชิงสังคม ความสามารถด้านความสัมพันธ์ของข้อความและความสามารถในการใช้กลวิธีในการสื่อความหมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ นวพร ชลารักษ์ (2559) ที่ได้ศึกษาสภาพการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของครูไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนของครูไทยมีค่าเฉลี่ยรวมในทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยรูปแบบการเรียนการสอนที่ครูเห็นว่าเหมาะสมกับนักเรียนและใช้อยู่ในปัจจุบัน แบ่งออกเป็น 3 รูปแบบใหญ่ ๆ รูปแบบที่ 1 คือ จัดการเรียนการสอนโดยอิงหลักสูตรของกระทรวง ศึกษาธิการ รูปแบบที่ 2 คือ เรียนผ่านทีวีทางไกลผ่านดาวเทียม จัดการเรียนการสอนโดยอิงจากหนังสือเรียนของนักเรียน เอาเนื้อหาในหนังสือเป็นหลักแล้วคิดกิจกรรมให้สอดคล้อง รูปแบบที่ 3 เป็นรูปแบบที่ใช้กันมากที่สุด คือ การเรียนรู้แบบ PBL (Project-Based Learning) ครูต้องออกแบบการเรียนรูแบบ PBL ให้เหมาะแก่นักเรียนโดยอิงทฤษฎีการเรียนรู้ Learning by Doing ของ Dewey เพื่อเชื่อมโยงกับทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ที่ต้องมี ทักษะมากกว่าการอ่านออกเขียนได้ (3R) โดยเพิ่มทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (7C) เข้าไปในการสอน เปลี่ยนการเรียนการสอนแบบ Passive หรือสอนแบบบรรยายไปเป็นการเรียนรู้แบบสร้างความรู้ด้วยตนเองผ่านการลงมือทำและคิด จะทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง หรือที่เรียกว่า Active Learning หรือทางวิชาการเรียกว่า Constructionism นักเรียนได้เรียนโดยการฝึกปฏิบัติให้นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านการทำงานจริงหรือผ่านการทำ Project ต่าง ๆ โดยที่ครูเป็นเพียงพี่เลี้ยงที่คอยช่วยเหลืออยู่ข้าง ๆ ซึ่งการเรียนแบบนี้ จะช่วยฝึกให้นักเรียนได้ฝึกทักษะ

ต่าง ๆ ตั้งแต่ค้นหาหาข้อมูล ตรวจสอบและประเมินข้อมูล การนำเสนออย่างสร้างสรรค์ นอกจากนี้ครูยังเน้นการหากิจกรรมที่หลากหลายทั้งกิจกรรมเดี่ยวและกิจกรรมกลุ่ม เพื่อฝึกการทำงานเป็นทีม และแลกเปลี่ยนความรู้ บูรณาการความรู้ร่วมกัน มีการใช้คำถามหลักเป็นตัวนำ สู่การให้นักเรียนทำกิจกรรมอย่างหลากหลาย เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเอง และนำองค์ความรู้ใหม่ไปต่อยอดองค์ความรู้เดิม มีการกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในห้องเรียนและเลือกกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning เน้นการฟังและพูดออกเสียงเพื่อการสื่อสาร มีการส่งเสริมให้นักเรียนรับฟังและพูดคุยมากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ รวมถึงการสร้างการสนทนาในชั้นเรียนด้วยตัวเอง อีกทั้งยังสอดคล้องกับ Scarcella and Oxford (1992) ได้กล่าวถึง การจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ดังนี้คือ นำเหตุการณ์นอกห้องเรียนเข้าไปสู่ชั้นเรียนโดยใช้บทบาทสมมติ (Role Play) สถานการณ์ จำลอง (Simulation) และกิจกรรมการแก้ปัญหา (Problem Solving Activity) ใช้สภาพจริง (Authentic Language) ใช้ภาษาที่เจ้าของภาษาใช้ในชีวิตประจำวัน ให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เน้นความหมายของภาษาเพื่อช่วยให้ผู้เรียนคาดเดาเจตนาของผู้พูดหรือผู้เขียนได้ ให้โอกาสผู้เรียนได้แสดงความรู้สึกความคิดและทัศนคติส่วนตัว กระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนแบบร่วมมือและทำงานเป็นกลุ่มเล็ก ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้แต่ละคนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม ออกแบบกิจกรรม เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาในการสื่อสารให้มากที่สุดและครอบคลุมทุกทักษะ และเนื่องจากโรงเรียนขนาดเล็กหรือโรงเรียนที่มีความพร้อมน้อยมักประสบปัญหาเรื่องความขาดแคลนครูโดยเฉพาะสาขาวิชาภาษาอังกฤษ (www.kroobannok.com. 2560) ได้เสนอรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กที่ได้ผลเพื่อแก้ปัญหาครูไม่ครบชั้น ครูไม่ตรงวิชาเอก โดยการจัดการเรียนรู้แบบรวมชั้นเรียน ประกอบด้วยการจัดการเรียนรู้แบบช่วงชั้นและการเรียนรู้แบบคละชั้น โดยวิธีการยุบชั้นเรียนให้โรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้นสามารถจัดการเรียนการสอนได้โดยไม่ต้องพึ่งห้องเรียน ซึ่งโรงเรียนสามารถปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้อง และเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน สอดคล้องสัมพันธ์กับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557) ได้นำเสนอรูปแบบแนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อหาแนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูผู้สอนไม่ครบชั้น โดยปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่ จัดชั้นเรียนแบบคละอายุ การรวมชั้นเรียนที่อายุใกล้เคียงกัน มีลักษณะเป็นช่วงชั้น มีการปรับปรุงและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักคิด วิเคราะห์ สรุปความรู้และสร้างองค์ความรู้จากกิจกรรมการเรียนรู้ ที่นักเรียนปฏิบัติจริง โดยอาศัยความร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และชุมชน

5.2.4 ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ มี 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ผ่อนคลายไม่ตึงเครียด 2) การจัดสภาพชั้นเรียนที่กระตุ้นการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้นักเรียน

ได้แสดงออกด้านภาษาอังกฤษ 3) การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกที่ส่งเสริมความสามารถด้านการใช้ภาษาอังกฤษ 4) การสร้างบรรยากาศในโรงเรียนเป็นภาษาอังกฤษ

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาขั้นบังคับ หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 24(5) กล่าวว่า ต้องส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ เป้าหมายของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในหลักสูตรการศึกษาพื้นฐานมีความคาดหวังว่า เมื่อผู้เรียนเรียนภาษาต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนจะมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ การเรียนภาษาต่างประเทศช่วยให้ผู้เรียนมีวิสัยทัศน์กว้างไกลและเกิดความมั่นใจในการสื่อสาร กับชาวต่างประเทศโดยมีความภาคภูมิใจในภาษาและวัฒนธรรมไทย (กรมวิชาการ, 2544, น. 23) ซึ่งบรรยากาศในชั้นเรียนมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมความสนใจใคร่รู้ใคร่เรียนให้แก่ผู้เรียนชั้นเรียนที่มีบรรยากาศเต็มไปด้วยความอบอุ่น ความเห็นอกเห็นใจ และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกันและกัน ย่อมเป็นแรงจูงใจภายนอกที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรักการเรียน รักการอยู่ร่วมกันในชั้นเรียนและช่วยปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ความประพฤติอันดีงามให้แก่นักเรียน นอกจากนี้การมีห้องเรียนที่มีบรรยากาศแจ่มใส สะอาด สว่าง กว้างขวางพอเหมาะ มีโต๊ะเก้าอี้ที่เป็นระเบียบเรียบร้อย มีมุมวิชาการส่งเสริมความรู้ มีการตกแต่งห้องให้สดใส ก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ส่งผลทำให้ผู้เรียนพอใจมาโรงเรียน เข้าห้องเรียนและพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน สมพิศ โห้งาม (2550, น. 156) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาว่ามีผลต่อการพัฒนาการของนักเรียนเป็นอย่างมาก ทั้งยังสร้างสรรค์ความเจริญงอกงามให้แก่ทุกคนที่อยู่ในสถานศึกษา เริ่มตั้งแต่ขนาดของสถานที่ การตกแต่งอาคาร บริเวณโดยรอบ กอปรกับแสงสี ทัศนียภาพ ทิศทางลม การจัดระเบียบอาคาร รูปลักษณะ ความปลอดภัย สุขลักษณะ ความสุขสบาย ซึ่งล้วนเกื้อกูลและจูงใจให้ผู้เรียนมีความรักและหวงแหนและภาคภูมิใจในสถานศึกษาและยังช่วยหล่อหลอมพฤติกรรมของผู้เรียนด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ วุฒิมยา พยัคฆ์มาก (2551) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถทางการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนโปรแกรมภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่า ความหลากหลายของกิจกรรมการเรียนการสอน การส่งเสริมการพัฒนาความสามารถทางการสื่อสาร การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม บรรยากาศชั้นเรียน ทางกายภาพ ได้แก่ จัดสภาพชั้นเรียน ที่มีความเหมาะสม และทางจิตใจ ได้แก่ ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน และบรรยากาศการเรียนการสอนที่ผ่อนคลายไม่ตึงเครียด ส่งผลต่อพฤติกรรมและความสามารถทางการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียน และยังสอดคล้องกับ Clement (2006) และ Wong (2005) กล่าวถึง การจัดสภาพแวดล้อมและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอก

ห้องเรียนที่เหมาะสม หลากหลายวิธีและมีความสนุกสนานก็มีความสำคัญต่อการสร้างแรงจูงใจแก่ผู้เรียน เช่น ผู้สอนจัดเตรียมประสบการณ์นอกชั้นเรียนให้แก่ผู้เรียน เป็นการเสริมสร้างประสบการณ์และความรู้ใหม่ อันจะทำให้ผู้เรียนมีโอกาสทำกิจกรรมที่แตกต่าง น่าสนใจ โดยไม่เน้นกฎเกณฑ์ของภาษามากเกินไป เพื่อให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นและใฝ่รู้อยู่เสมอ ไม่เกิดความเบื่อหน่าย หรือท้อถอย และได้มีโอกาสใช้ภาษาอังกฤษภายใต้บริบทต่าง ๆ ในสถานการณ์จำลองที่มีสภาพใกล้เคียงกับสภาพจริงมากที่สุด และจามรี เชื้อชัย (2557) พบว่าการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้มีผลต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษ ดังนั้นการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้จึงเป็นปัจจัยพื้นฐานอันสำคัญที่จะช่วยให้มีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาและมีความสำคัญในการพัฒนาให้ประสบผลสำเร็จในทุก ๆ ด้าน ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพการเรียนการสอน การพัฒนาความคิด การพัฒนาจิตใจตลอดจนการพัฒนาคุณธรรมต่าง ๆ ที่พึงประสงค์

5.2.5 ด้านสื่อ เทคโนโลยี นวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้ มี 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การสำรวจและสนับสนุนด้านสื่อ อุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลาย 2) การใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาอังกฤษโดยเน้นทักษะฟัง พูด 3) การใช้สื่อเสริมแอปพลิเคชันและเทคโนโลยีส่งเสริมการสอน 4) การใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV, DLIT) 5) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภาษาอังกฤษภายในโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพต่อการจัดการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557) มีแนวนโยบายส่งเสริมให้มีการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการช่วยพัฒนาความสามารถทางภาษาของครูและผู้เรียน สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information and Communication Technology : ICT) จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในโลกปัจจุบันที่เข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาความสามารถทางภาษาของครูและผู้เรียน การนำสื่อ ICT มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน การเรียนรู้และการฝึกฝนทางภาษาจึงเป็นแนวทางสำคัญในการกระตุ้นและสร้างการเรียนรู้ผ่านโลกดิจิทัลสื่อที่ดีที่สุดสามารถนำมาใช้ทดแทนครูได้ โดยเฉพาะในส่วนของงานฝึกฝนเกี่ยวกับการออกเสียง การฟังและการพูด ซึ่งครูบางส่วนยังขาดความพร้อมและขาดความมั่นใจ อีกทั้งยังสามารถใช้ได้ในทุกสถานการณ์ ทุกที่ทุกเวลา ใช้ฝึกฝนได้อย่างไม่มีข้อจำกัด สอดคล้องกับ อัจฉรา ศรีมูล (2552) พบว่า สื่อการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองการเรียนรู้ จำเป็นต้องมีความหลากหลาย เป็นสื่อประสมที่น่าสนใจ ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาการเรียนรู้อาษาได้ง่าย โดยผู้สอนต้องเลือกใช้ปรับ ผลิตและการจัดการใช้สื่อต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาสาระของเรื่องที่เรียน กระทรวงศึกษาธิการจึงมีนโยบายส่งเสริมให้มีการผลิต การสรรหา e-content, Learning Applications แบบฝึกและแบบทดสอบที่ได้มาตรฐานและมีคุณภาพสำหรับการเรียนรู้ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการใช้ช่องทางการเรียนรู้ผ่านโลกดิจิทัล เช่น การเรียนรู้การฟัง การออกเสียงถูกต้องตาม Phonics จากสื่อดิจิทัลรวมถึงการจัด

สภาพแวดล้อม บรรยากาศที่ส่งเสริมและกระตุ้นการฝึกฝนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทั้งในและนอกห้องเรียนด้วย ดังนั้นสื่อการเรียนการสอน เทคโนโลยี นวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้จึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อกระบวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในด้านของการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการศึกษา และเป็นตัวกลางที่จะนำสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร ดังนั้นสื่อการเรียนการสอน เทคโนโลยี นวัตกรรมจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะทำให้กระบวนการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ Gerlach and Ely (1971, p. 282, อ้างถึงใน เสาวภาคย์ ศรีโยธา, 2555) ได้กล่าวว่า สื่อการสอนเป็นกุญแจสำคัญในการวางแผนและการสอนเชิงระบบ สื่อเป็นคำที่มีความหมายกว้างขวางมากไม่ว่าจะเป็นบุคคล วัสดุอุปกรณ์ หรือเหตุการณ์ที่สร้างเงื่อนไขซึ่งสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ ตลอดจนทัศนคติ โดยนัยนี้ครู ตำราและสิ่งแวดลอมรอบ ๆ โรงเรียนต่างเป็นสื่อการเรียนการสอนทั้งสิ้น และจากการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ พบว่าสื่อการสอนเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญและส่งผลต่อการเรียนภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Brown, 2000, Brown, 2007, Ellis, 1994) และในยุคการศึกษาศตวรรษที่ 21 มีการนำระบบ Internet สื่อเทคโนโลยี สื่อเสริม แอปพลิเคชันต่าง ๆ เข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพิ่มมากขึ้น ทักษ์ อุดมรัตน์ (2555) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับนโยบายและยุทธศาสตร์การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในประเทศอาเซียนบวกสาม กรณียุทธศาสตร์มาเลเซีย พบว่าประเทศมาเลเซียได้กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ด้านสื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี เพื่อการเรียนการสอนโดยเน้นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และช่วยให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น มียุทธศาสตร์สำคัญ คือ 1) การสนับสนุนการบูรณาการเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารในการสอน 2) การมอบหมายให้กรมเทคโนโลยีการศึกษาดูแลและช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ และ 3) โครงการคุณภาพมาตรฐาน (Smart School) ซึ่งสอดคล้องกับโครงการจัดตั้งเมืองไซเบอร์จายา ที่มีการติดตั้งโครงข่ายโทรคมนาคมที่ทันสมัยระดับโลก (Multimedia Super Corridor : MSC) สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาของประเทศไทย ซึ่งชินวรรณ์ บุญเกียรติ (2560) อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวง ศึกษาธิการ ได้กล่าวถึง “การเตรียมพร้อมด้านการศึกษาของไทยเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน” สรุปได้ว่า ประเทศไทยต้องเตรียมความพร้อมด้านการจัดการศึกษาโดยเฉพาะการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ เพื่อพัฒนาการติดต่อสื่อสารระหว่างกันในประเทศอาเซียน เพื่อเปลี่ยนแปลงไปสู่การเป็นศูนย์กลางทางการศึกษา (Education Hub) พัฒนาเทคโนโลยีด้าน การศึกษาตามหลัก 3N ได้แก่ Ned Net โครงข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ NEIS ศูนย์กลาง รวบรวม จัดเก็บและเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา NLC ศูนย์เรียนรู้แห่งชาติเพื่อให้ผู้เรียนได้มีการเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดเวลา มีการพัฒนาผู้เรียนสู่การเป็นพลเมืองอาเซียน และนพ.ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการคนปัจจุบัน ได้กล่าวว่า เรื่อง “Education Reform and Entrance 4.0”

สรุปได้ว่าการศึกษายุคปัจจุบันต้องเร่งดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ให้กับเด็กไทยได้เข้าก้าวสู่ Thailand 4.0 อย่างเป็นรูปธรรมในหลายด้าน เช่นการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการสื่อสารกับนานาชาติ ทั้งเพื่อการติดต่อ สื่อสาร แลกเปลี่ยนความรู้ การประสานความร่วมมือและการค้าขาย ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการยกระดับภาษาอังกฤษของประเทศผ่านโครงการสำคัญต่าง ๆ อาทิ การพัฒนาครูภาษาอังกฤษผ่านกระบวนการ Boot Camp จัดทำแอปพลิเคชัน Echo Hybrid, Echo English เป็นต้น (2560) นอกจากนี้ นิลุบล ทองชัย (2558) ได้ศึกษาการประยุกต์ใช้สื่อการเรียนออนไลน์ เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษ ผลความพึงพอใจของผู้เรียนต่อกิจกรรมการเรียนโดยใช้สื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้แบบออนไลน์อยู่ในระดับมากทุกประเด็น คำถาม สามารถสรุปได้ว่า มัลติมีเดียสำหรับการเรียนแบบออนไลน์ช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเพิ่มโอกาสในการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้โดยลดข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ นอกจากนี้โรงเรียนต้องมีหน้าที่จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ ศึกษาหาความรู้ในด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ พัฒนาแหล่งที่ให้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เพื่อขยายประสบการณ์ของนักเรียนและเชื่อมโยงสู่การนำภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารไปใช้ในชีวิตประจำวัน นักเรียนอาจเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนตามกระบวนการเรียนการสอนหรือเรียนรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ตามความสนใจ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549) สอดคล้องกับการศึกษาผลการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น พบว่าการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ประสบผลสำเร็จ นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียนเพิ่มขึ้น โดยหลังการทดลองนักเรียนประเมินตนเองมีคะแนนค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น การประเมินโดยเพื่อน ครู และผู้ปกครอง หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนภาษาอังกฤษและสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง (www.gotoknow.org.) และการวิจัยการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเรื่อง "แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น" โรงเรียนหนองรีประชานิมิต อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 2 เพื่อให้ นักเรียนได้ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาในท้องถิ่น โดยใช้กระบวนการวิจัย กิจกรรมนักวิจัยรุ่นเยาว์นี้ส่งเสริมให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากเรื่องใกล้ตัว และได้ฝึกปฏิบัติจากประสบการณ์จริง โดยนักเรียนได้ศึกษาคำศัพท์เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ อาชีพ คำศัพท์เกี่ยวกับการวิจัย การเขียนผลงานเพื่อนำเสนอเป็นภาษาอังกฤษ จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าว เป็นผลให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียน บทเรียนไม่น่าเบื่อหน่าย มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เพราะนักเรียนได้ศึกษาเรื่องที่อยู่ใกล้ตัว นักเรียนรู้จักค้นคว้าหาความรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ยังเป็นผลให้ผู้สอนเกิดการเรียนรู้ไปพร้อมกับนักเรียนด้วย เพราะบางเรื่องเป็นเรื่อง

เกี่ยวกับสิ่งที่มีอยู่ในชุมชน เช่น เรื่องพันธู์ข้าวในชุมชน เรื่องของไทยทรงดำ (ไทยโซ่ง) เป็นต้น การสอนภาษาอังกฤษโดยใช้แหล่งเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นและได้เรียนรู้เรื่องที่อยู่ใกล้ตัว นอกจากนี้ยังเผยแพร่แหล่งเรียนรู้ในชุมชนแก่ผู้สนใจได้ด้วยตนเอง

5.2.6 ด้านหลักสูตร การนิเทศ การวัดผลและประเมินผล มี 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

1) ผู้บริหาร ครู ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันวิเคราะห์หลักสูตรและมีการนำสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน 2) การปรับหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่น เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน สอดคล้องตามสถานการณ์และส่งเสริมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย 3) การบูรณาการหลักสูตรการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและชุมชน 4) การจัดให้มีการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง 5) การวัดและประเมินผลตามสภาพจริงด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย สอดคล้องกับลักษณะของกิจกรรมการเรียนรู้

สอดคล้องกับลักษณะของกิจกรรมการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 27 ได้กำหนดให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ โดยได้กำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชน สังคมและภูมิปัญญาท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542, น. 15) ซึ่งการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จได้นั้น ต้องอาศัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและความสามารถของครูผู้สอนในการจัดทำหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่น เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน สอดคล้องกับมลชยา จี๊สละ (2558) ได้ทำการวิจัยถึงแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ได้เสนอแนวทางการบริหารหลักสูตร ดังนี้คือ สถานศึกษาต้องมีการจัดประชุมวางแผนการใช้คู่มือครูเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมกันจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีการจัดประชุมบุคลากรในสถานศึกษาและชุมชน วิเคราะห์ความต้องการของชุมชน นำมาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและกำกับ ติดตาม ประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับกิตติพงษ์ เจนจบ (2555) ได้ศึกษาแนวทางการเตรียมความพร้อมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 คือ ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ควรสร้างความตระหนักให้กับผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาให้เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สู่ประชาคมอาเซียน ด้านการจัดทำหลักสูตร ควรพัฒนาและประเมินบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นรูปธรรม โดยการศึกษาดูงานอบรมเชิงปฏิบัติการ สัมมนา ด้านการวางแผนการดำเนินการใช้หลักสูตร ควรกำหนดนโยบายชัดเจน มีการนิเทศ กำกับ ติดตามอย่างต่อเนื่อง ควรให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตร

สถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน และยังคงคล้องกับชินินทร์ ยาระณะ (2553) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นกระบวนการเรียนรู้โดยการทำโครงการเพื่อส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่าการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมีความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนักเรียน ในปัจจุบันโดยมีความเชื่อว่าวิชาความรู้ต่าง ๆ ไม่อาจจะแยกออกจากกันโดยเด็ดขาด แต่ละวิชามีลักษณะบูรณาการเข้าด้วยกัน หรือใช้ความรู้ร่วมกัน และหลักสูตรจะเป็นตัวจักรสำคัญในการชี้้นำให้เกิดการบูรณาการ (Pratt, 1994, pp. 179 -181) เหตุผลสำคัญและความจำเป็นที่ต้องมีการบูรณาการก็คือ ในโลกการทำงานสมัยใหม่ ความสามารถเพียงแต่ใช้การจดจำหรือรู้ข้อมูลเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอ แต่มนุษย์จำเป็นต้องรู้สิ่งต่าง ๆ ที่เขาต้องสาธิตหรือลงมือทำสิ่งนั้น ๆ ได้ สิ่งเหล่านี้รวมไปถึงการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีและการใช้ข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพและคล่องแคล่วในการทำงาน เพื่อการแก้ปัญหาทั้งในลักษณะที่เป็นกลุ่มและรายบุคคล นอกจากนี้ยังมีแนวโน้มสำคัญทางการศึกษาคือการทำหลักสูตรที่ไม่จำเป็นต้องมีเนื้อหามากมายเกินไปแต่เน้นความจำเป็นที่ต้องจัดการเรียนรู้ทักษะชีวิตในการคิดและการมีส่วนร่วม โรงเรียนจึงต้องจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ใช้มาตรฐานการเรียนรู้ (Standard-based Learning) เป็นตัวกำหนด กระแสดังกล่าวทำให้เกิดการสร้างหลักสูตรที่มีคุณค่าต่อการดำรงชีวิตจริงในสังคมขึ้น ซึ่งทำหน้าที่เป็นหนทางสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักเรียน (Henson, 2001, p. 198) และนอกจากจะดำเนินการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารให้มีความเหมาะสมกับโรงเรียนที่มีความพร้อมน้อยแล้ว แนวทางหนึ่งที่จะช่วยปรับปรุงคุณภาพการศึกษาซึ่งจะช่วยแก้ไขปรับปรุงสิ่งที่บกพร่องด้านวิชาการให้มีการพัฒนาและส่งเสริมให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารบรรลุวัตถุประสงค์ นั่นคือการนิเทศ โดยเฉพาะการนิเทศภายใน โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับคุณครูและนักเรียน จึงย่อมทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ได้ดีกว่าบุคลากรภายนอก การนิเทศภายในโรงเรียนจึงเป็นกระบวนการทำงานและดำเนินกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้บริหารและบุคลากรภายในโรงเรียนในการแนะนำช่วยเหลือ สร้างขวัญ กำลังใจ ส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอนและพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียนให้เป็นไปตาม มาตรฐานของโรงเรียน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เป็นที่ยอมรับของผู้รับประโยชน์จากโรงเรียนทุกฝ่าย เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ จรูญพร ลำไย (2547) ได้ทำการวิจัยเรื่องการนิเทศการสอนแบบเพื่อนนิเทศเพื่อนและการนิเทศโดยผู้บริหารเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่าหลังจากครูผู้สอนได้รับการนิเทศ ครูมีความรู้ความเข้าใจ มีความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มขึ้น ครูผู้สอนที่ได้รับการนิเทศมีความเห็นว่า การนิเทศการสอนช่วยให้ครูสามารถทำการวิจัยในชั้นเรียนได้ประสบผลสำเร็จและช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแก่นักเรียน สอดคล้องกับไพยวรรณ ลุนลา (2558) ได้ศึกษาผลการนิเทศโดยการชี้แนะ (Coaching) เพื่อพัฒนาครูในการจัด

กิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ของครูโรงเรียนบ้านหนองบาง สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจและมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้เรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารโดยใช้รูปแบบการนิเทศ การสอนแบบให้คำชี้แนะหลังการจัดการเรียนการสอนสูงกว่าก่อนได้รับการพัฒนาและครูมีความพึง พอใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอยู่ในระดับมาก และจากการศึกษา ข้อเสนอแนะงานวิจัย บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าด้านการนิเทศภายในผู้บริหาร ควรวางตัวเป็นกลางและปฏิบัติต่อผู้ได้รับการนิเทศอย่างเสมอภาค มนตฤดี ถือสมบัติ (2556) และ สิ่งสำคัญหลังจากการจัดการเรียนการสอนแล้วจำเป็นต้องมีการวัดผลและประเมินผลผู้เรียน โดย ครูผู้สอนและสถานศึกษา การวัดและประเมินผลทางภาษาเป็นประเด็นสำคัญที่ครูสอนภาษาอังกฤษ เป็นภาษาต่างประเทศจะต้องมีความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องทั้งเทคนิควิธีและเนื้อหาภาษาที่จะวัด การวัดผลทางภาษาที่ดีจะบอกถึงคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนทางภาษา กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดแนวการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นกระบวนการเก็บรวบรวม ตรวจสอบ ตีความผลการเรียนรู้และพัฒนาการ ด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตร นำผลไปปรับปรุงพัฒนาการ จัดการเรียนรู้และใช้เป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินผลการเรียน สถานศึกษาต้องมีกระบวนการจัดการ ที่ เป็นระบบเพื่อให้การดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ และให้ผลการประเมินที่ตรงตามความรู้ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน ถูกต้องตามหลักการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ รวมทั้งสามารถรองรับการประเมินภายในและการประเมินภายนอกตามระบบ ประกันคุณภาพการศึกษาได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) โดยเฉพาะการวัดและประเมินผลการ เรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นสิ่งสำคัญเพราะถือว่าเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหนึ่งที่ครู ต้องวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ดังที่ Hughes (2003, p. 4) ระบุว่า ผลที่เกิดจากการทดสอบในด้านการสอนและการเรียนรู้ (Bckwash/ The Impact of Assessment) นั้นเป็นทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้นครูผู้สอนต้องตระหนักว่าการทดสอบผู้เรียนนั้นจะได้ข้อมูล ความสามารถทางด้านภาษาของผู้เรียนที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ที่มีผลต่อผู้เรียนอย่างแท้จริง ความเหมาะสมของระบบประเมินต้องให้ความสำคัญกับการกำหนดเกณฑ์ การประเมิน วิธีการประเมิน เครื่องมือประเมินที่มีคุณภาพ และวิธีการให้เกรดที่สะท้อนผลการเรียนรู้ ได้อย่างเหมาะสม มีการกำกับให้มีการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) มีการใช้วิธีการ ประเมินที่หลากหลาย ให้ผลการประเมินที่สะท้อนความสามารถในการปฏิบัติงานในโลกแห่งความเป็น จริง (Real World) และมีวิธีการให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ที่ทำให้นักศึกษาสามารถแก้ไขจุดอ่อน หรือเสริมจุดแข็งของตนเองได้ Bachman and Palmer (1996, pp. 133-156) ได้เสนอแนวทาง

การประเมินประโยชน์ของแบบทดสอบทางภาษาว่าเป็นสิ่งที่สามารถสรุปเกี่ยวกับความสามารถทางภาษาของผู้เข้าสอบได้และยังสามารถทำนายความสามารถในการใช้ภาษาในบริบทอื่นนอกเหนือจากแบบทดสอบได้และสามารถใช้เป็นสิ่งตัดสินเกี่ยวกับบุคคลในเรื่องการใช้ภาษาได้ เนื่องจากความสามารถทางภาษาและการใช้ภาษามีความเกี่ยวพันกัน นอกจากนี้ อมรศรี แสงส่องฟ้า (2553, น. 64) ได้กล่าวไว้ว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ด้านคำศัพท์ เป็นการวัดผลความรู้ที่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการสอนภาษาในรายวิชาที่ผู้เรียนได้เรียนโดยมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ เพื่อเป็นการประเมินว่าผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้สิ่งที่ได้สอนไปแล้วและยังเป็นส่วนที่ช่วยเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น สอดคล้องกับ Raksamani (2009) ได้กล่าวถึง การวัดความสามารถของผู้เรียนด้านไวยากรณ์ว่าเป็นการวัดโครงสร้างทางภาษา ซึ่งรวมถึงความสัมพันธ์ของคำในประโยค ได้แก่ Word Order, Usage of the Negative, Question Forms, Connectives และปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมักใช้วิธีการประเมินรูปแบบใหม่คือการประเมินตามสภาพจริง เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตามความสนใจ ความถนัดของผู้เรียนในสถานการณ์ที่เป็นจริง ผู้เรียนจะต้องมีโอกาสได้ฝึกปฏิบัติจริงในสถานการณ์ที่สอดคล้องหรือใกล้เคียงชีวิตประจำวันมากกว่ากิจกรรมที่จำลองขึ้น ลักษณะสำคัญของการประเมินตามสภาพจริงครอบคลุมตั้งแต่การแสดงออก (Performance) เช่น การเต้นรำ การสาธิต หรือการนำเสนอ การประเมินจากแฟ้มผลงาน (Portfolios) การทำการทดลอง (Hands-on Experiments) การจัดนิทรรศการ (Exhibitions) การทำโครงการ (Projects) และการถามคำถามปลายเปิดแบบต่าง ๆ (Open-ended Questions) (Moor, 2003) สอดคล้องกับ จงจิตร เลิศวัฒนาพร (2551) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยกิจกรรมโครงการภาษาอังกฤษประกอบการประเมินตามสภาพจริง ผลการวิจัยพบว่า หลังจากการจัดกิจกรรมโครงการภาษาอังกฤษประกอบการประเมินตามสภาพจริงพบว่า นักเรียนมีทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองในแต่ละด้านสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมโครงการภาษาอังกฤษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การจัดกิจกรรมโครงการภาษาอังกฤษประกอบการประเมินตามสภาพจริง เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยพบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีพัฒนาการด้านทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองสูงขึ้นตามลำดับ จากก่อนการปฏิบัติกิจกรรมโครงการภาษาอังกฤษ หลังการปฏิบัติกิจกรรมโครงการภาษาอังกฤษรอบที่ 1 และรอบที่ 2 และจากการศึกษาความสามารถการสร้างข้อสอบภาษาอังกฤษของครูระดับประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครเป็นการวิจัย เพื่อพัฒนาและยกระดับวิชาชีพครูให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดการเรียนรู้ควบคู่ไปกับการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ความเข้าใจด้านการวัดและประเมินความสามารถในการสร้างข้อสอบวิชาภาษาอังกฤษของครูระดับประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมและมีความพึงพอใจในการอบรมพัฒนาความสามารถในการสร้างข้อสอบภาษาอังกฤษอยู่ใน

ระดับมากที่สุด (อมรา รักษาภรณ์, 2555) ซึ่งการวัดผลและประเมินผลควรมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลในสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนและได้ลงมือปฏิบัติ อันจะนำมาซึ่งความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนในที่สุด

5.2.7 ด้านเครือข่ายการเรียนรู้และความร่วมมือกับชุมชน มี 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การร่วมมือกันระหว่าง โรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน 2) การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่าง ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา หน่วยงานการศึกษาสังกัดกระทรวง ศึกษาธิการและหน่วยงานอื่น 3) การพัฒนาเครือข่ายการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแนวความคิดเครือข่ายการเรียนรู้ได้รับความสนใจและมีความสำคัญมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งเป็นผลมาจากการดำเนินการทบทวนแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 และการศึกษาแนวทางสำหรับการพัฒนาการศึกษาในอนาคตให้เอื้อต่อการพัฒนาประเทศที่จัดโครงสร้างของระบบการศึกษาในลักษณะที่ยืดหยุ่น และเป็นเครือข่ายของการเรียนรู้ ทั้งนี้เพื่อให้ครอบคลุมหลักการการจัดการศึกษาที่สำคัญ 4 ประการ คือ ความกว้างขวาง และเป็นธรรม ความสมดุล ความสอดคล้องและความหลากหลาย (ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ, 2551) ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดหลักการการจัดการศึกษาให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยมีการกระจายอำนาจสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น โดยให้บุคคลหรือองค์กรดังกล่าวสามารถเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544) โดยเฉพาะสถานศึกษาขนาดเล็กหรือสถานศึกษาที่มีความพร้อมน้อย มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาและสร้างเครือข่ายการจัดการศึกษา โดยเฉพาะความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องของทรัพยากร เช่น ครู สื่อการเรียนการสอน วัสดุ อุปกรณ์ ฯลฯ หรือเพื่อให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน ดังนั้นการทำงานแบบเครือข่ายจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดของการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน ทั้งนี้เพราะสมาชิกเครือข่ายต่างมีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย โดยใช้กลไกของการสื่อสาร แลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ มีการร่วมมือกันในเรื่องต่าง ๆ และยังทำให้มีพลังต่อรองกับอำนาจต่าง ๆ ได้ดีขึ้น (Wheatly, 1999, p. 39) (Hanson, 2003, p. 75) สอดคล้องกับงานวิจัยของพิสิฐ เทพไกรวัล (2554) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ผลการทดลองใช้รูปแบบพบว่า กลุ่มบุคคล หน่วยงาน องค์กรที่สมัครใจรวมกลุ่มเครือข่ายความร่วมมือ ได้แก่ กลุ่มผู้ปกครองนักเรียน กลุ่มผู้นำชุมชน สถาบันทางศาสนา สถาบันอุดมศึกษา กลุ่มศิษย์เก่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น โรงพยาบาลชุมชน สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โดยได้ดำเนินการตามกระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่าย ตั้งแต่การวิเคราะห์บริบทเพื่อทราบจุดแข็ง และจุดที่ควรพัฒนาของการดำเนินงานด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคคล และด้านบริหาร ทั่วไป แล้วสรุปรวมจุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนาของการดำเนินงานแต่ละด้าน เพื่อกำหนดเป้าหมาย ในการทำงาน มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และจัดทำแผนพัฒนาร่วมกัน มีโครงการ เกิดขึ้นหลายโครงการในโรงเรียนทั้ง 2 แห่ง การดำเนินงานตามโครงการเสร็จสิ้นในหนึ่งปีการศึกษา ผลการประเมินโครงการพบว่าส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการบริหารงานด้านวิชาการ งบประมาณ บุคคล และบริหารทั่วไป และส่งผลกระทบต่อนักเรียนตามขอบข่ายที่คาดหวังสูงกว่าปีที่ผ่านมา และจากข้อเสนอแนะผลการวิจัยรายงานฉบับสมบูรณ์ของสมิทร สุวรรณ และคณะ (2558) โครงการสร้าง เครือข่ายความร่วมมือพหุภาคีเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กจังหวัดนครปฐม พบว่าการสร้างเครือข่ายความร่วมมือพหุภาคีต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจ ทุ่มเท เสียสละจากทุก ภาคส่วน โดยการปรับเปลี่ยนมุมมองหรือวิธีคิดใหม่ว่าการจัดการศึกษา เป็นหน้าที่ของทุกคน ซึ่งต้อง ใช้ระยะเวลานานและมีกิจกรรมอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความยั่งยืน อีกทั้งรูปแบบกระบวนการสร้าง เครือข่ายความร่วมมือพหุภาคี ควรเริ่มต้นจากการตระหนักถึงปัญหาและการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงาน ในพื้นที่ ซึ่งผู้บริหารและครูต้องเข้ามามีบทบาทสำคัญในกระบวนการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียน และผู้ปกครอง คนในชุมชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษาและดูแล บุตรหลาน เช่น การทำการบ้าน การอ่านหนังสือ การควบคุมความประพฤติและมารยาท การเข้าร่วม ประชุมพูดคุย การเป็นวิทยากร การลงแรงพัฒนาโรงเรียน การบริจาคเงิน และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน และผิยน วงศ์ทองดี (2553) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัด การศึกษาโรงเรียนวัดลาดศรัทธาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครบุรี เขต 2 ผลการวิจัยความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข พบว่า เสนอแนะให้ชุมชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการพัฒนาวิชาการให้มากขึ้นโดยเฉพาะการจัดทำหลักสูตร ร่วมแสวงหางบประมาณจาก ชุมชนมาสนับสนุนการจัดการศึกษา การพัฒนาครูให้สอนตรงกับวิชาที่จบหรือถนัด และควรมีการ พัฒนาบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม อาคารสถานที่ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เน้นการสนับสนุนกิจกรรมของ ผู้เรียน และสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนอย่างต่อเนื่อง และจากงานวิจัยพบว่า ผู้ปกครองมีความสำคัญ มากในการสนับสนุนการเรียนของนักเรียน ผลการวิจัยแสดงให้เห็นอย่างต่อเนืองว่านักเรียนจะเรียน ได้ดีขึ้น หากผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเรียนของพวกเขา โดยที่ผู้ปกครองไม่จำเป็นต้องมีความ เชี่ยวชาญในภาษาอังกฤษก็สามารถช่วยเหลือและสนับสนุนบุตรหลานของตนได้ ดังเช่น บทบาทของ ผู้ปกครองในการส่งเสริมภาษาต่างประเทศแก่เด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนไผทง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมภาษา ต่างประเทศแก่เด็กวัยอนุบาล โดยรวมอยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้าน

ไต่ถาม ด้านการเป็นแบบอย่าง ผู้ปกครองปฏิบัติอยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเลือกชมโทรทัศน์หรือภาพยนตร์ที่ใช้ภาษาต่างประเทศ และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โอกาสในการพบบุตรหลานไปสถานที่ที่ใช้ภาษาต่างประเทศในชีวิตประจำวัน และด้านการสนับสนุนการเรียนรู้ ผู้ปกครองปฏิบัติอยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การตั้งใจฟัง และให้การสัมผัสบุตรหลานในการใช้ภาษาต่างประเทศ และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การใช้ภาษาต่างประเทศประเทศขณะรับประทานอาหารกับสมาชิกในครอบครัว (จิตตกนก อารีย์วงศ์, 2557) และจากงานวิจัยของพะนากร มีภูคำ (2553) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษา โรงเรียนบ้านดอนราษฎร์ดำรงวิทยาสังกัดสำนักงานเขตเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ Dempsey and Sandler (2005) พบว่า พ่อแม่ ผู้ปกครองมีความใส่ใจและสนใจในการศึกษาของบุตรหลานเป็นอย่างยิ่ง ใคร่รู้เพื่อจะได้ช่วยสนับสนุน ดังนั้นเมื่อโรงเรียนมีการติดต่อสื่อสารมายังผู้ปกครอง โดยขอความร่วมมือหรือความคิดเห็น ก็มักได้รับการตอบสนองด้วยดี ในด้านที่ตนเองมีความสามารถที่จะสนับสนุนได้ ทั้งนี้เพื่อเป็นผลต่อความร่วมมือในการที่จะร่วมพัฒนาบุตรหลานของตนต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของมหาวิทยาลัยแห่งรัฐนอร์ทแคโรไลนา ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่าปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ทำให้เด็กประสบความสำเร็จในการเรียนนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับคุณภาพของโรงเรียนแต่กลับเป็นความเอาใจใส่ดูแลของพ่อแม่ผู้ปกครองมากกว่า ซึ่งงานวิจัยชี้ให้เห็นว่าพ่อแม่ควรตระหนักในความสำคัญของตัวเองให้มากขึ้นว่าพ่อแม่สามารถช่วยให้ผลการเรียนของลูกดีขึ้นได้ และควรเอาใจใส่ให้เวลากับลูก ๆ ด้วยการหมั่นตรวจสอบการบ้านของลูกเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน และให้ความสนใจพูดคุยกับลูกเรื่องการเรียนอย่างสม่ำเสมอ นั่นคือให้ความสำคัญกับบทบาทหน้าที่ของพ่อแม่ มากกว่าการลงทุนลงแรงในการพยายามให้ลูกได้เข้าโรงเรียนชั้นดี

5.2.8 ด้านผู้เรียน มี 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) นักเรียนมีความตระหนักและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ 2) นักเรียนกล้าแสดงออก เอาใจใส่ กระตือรือร้นที่จะโต้ตอบ ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ 3) นักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีช่วยในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และฝึกฝนเพิ่มเติมด้วยตนเองอย่างจริงจัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้บัญญัติแนวทางการจัดการศึกษาโดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้หรือผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด การจัดการศึกษาไม่ว่าจะเป็นระบบหรือรูปแบบใดต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม และกระบวนการเรียนรู้ หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 หลักการจัดการศึกษา กำหนดให้ต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียน

มีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยเฉพาะการเรียนภาษาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการเรียนรู้ของมนุษย์ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยชี้ว่านักเรียน นักศึกษาที่เรียนภาษาอังกฤษ ส่วนใหญ่จะประสบกับความล้มเหลวเพราะปัจจัยทางจิตวิทยา ไม่ใช่ปัจจัยด้านวิธีการเรียนและด้านตัวครู ซึ่งแม้สองปัจจัยหลังจะมีความสำคัญแต่ ปัจจัยด้านจิตวิทยาสำคัญมากกว่า เพราะส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ถึง 80 % ที่เหลือ 20 % จะอยู่ที่สถานศึกษา ครูอาจารย์ หนังสือเรียนและวิธีการเรียนรู้ ปัจจัยทางจิตวิทยา หมายถึง แรงจูงใจและอารมณ์ของผู้เรียนซึ่งจะต้องรักในสิ่งที่ตนเรียน รวมไปถึงการจัดการเรื่องเวลาในการเรียนรู้ "หลักการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เก้าให้ถูกที่คั่น" โดยประยุกต์จากหลักปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของโรงเรียนสอนภาษาของเอกชนแห่งหนึ่งในประเทศอังกฤษ ประกอบไปด้วย หลักการที่ 1 More Motivation "แรงจูงใจ (Motivation)" การสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียน ได้แก่ การสร้างให้ผู้เรียนเห็นคุณค่า เห็นประโยชน์ (Value/Usefulness) ของภาษาอังกฤษ ความสนุกและน่าสนใจ (Joyfulness/ Interesting) ในการเรียนภาษาอังกฤษ และความเชื่อว่าตนจะสามารถพัฒนาทักษะภาษา อังกฤษได้เป็นผลสำเร็จ (Self-efficacy Belief) หลักการที่ 2 Positive Attitude "เจตคติ (Attitude)" ผู้ที่มีเจตคติที่ดี (Positive Attitude) ต่อวิชาที่เรียน และต่อครูอาจารย์ผู้สอน จะมีโอกาสเรียนรู้ได้ดีกว่าผู้ที่มีเจตคติไม่ดี (Negative Attitude) วิธีการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนทำได้โดยการทำให้การเรียนสนุก น่าสนใจ บทเรียนมีความหมายสัมพันธ์กับชีวิตจริงของผู้เรียน และให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติ หลักการที่ 3 Your Learning Style "แบบการเรียนรู้ (Learning Style)" ของตนเองที่อาจจะเหมือนกับหรือต่างจากคนอื่น แบบการเรียนรู้เป็นวิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนแต่ละคนชอบใช้และจะเรียนรู้ได้ดีด้วยวิธีการเรียนรู้ในแบบนั้น ๆ ซึ่ง Haynes (2009) ได้อธิบายว่า "Auditory Learners" คือ ผู้เรียนที่เรียนรู้ได้ดีจากการฟัง กิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนกลุ่มนี้ ได้แก่ Interviewing, Debating, Participating on a Panel, Giving Oral Reports, Participating in Oral Discussions of Written Material "Visual Learners" คือ ผู้เรียนที่เรียนรู้ได้ดีจากการดูและสามารถจำสิ่งที่ได้ดูได้ กิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนกลุ่มนี้ ได้แก่ Computer Graphics, Maps, Graphs, Charts, Cartoons, Posters, Diagrams, Graphic Organizers and Text with a Lot of Pictures และ "Tactile Learners" คือ ผู้เรียนที่เรียนรู้ได้ดีจากการสัมผัส กิจกรรมการเรียนรู้ ที่เหมาะสมกับผู้เรียนกลุ่มนี้ ได้แก่ Drawing, Playing Board Game, Making Dioramas, Making Models, Following Instructions to Make Something หลักการที่ 4 More Knowledge and More Skill คือ เพิ่มพูน "ความรู้ (Knowledge)" และพัฒนา "ทักษะ (Skills)" ให้ครอบคลุมทั้งทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่าง "ถูกต้อง (Accuracy)" และ "คล่องแคล่ว (Fluency)" หลักการที่ 5 More Confidence เพิ่ม "ความมั่นใจ (Confidence)" ในการใช้ภาษาอังกฤษ โดยการ

ให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกปฏิบัติการใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์จริง (Real Life Situations) หลักการที่ 6 Doing Classroom Action Research to Promote Students' Learning English คือ การทำวิจัยชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนนักศึกษา Jakobovits (1971, pp. 103 – 115) ได้ทำการศึกษาปัจจัยในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศหรือภาษาที่สอง และพบว่าปัจจัยด้านตัวผู้เรียนประกอบด้วยความสามารถที่จะเข้าใจการสอนขึ้นอยู่กับสติปัญญา ความสามารถทางภาษา ความถนัด ได้แก่ องค์ประกอบความถนัดทางการเรียนภาษา องค์ประกอบอื่นที่มีส่วนร่วมกับความถนัด ความมานะบากบั่นเกิดจากแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติที่มีต่อครูผู้สอน ความสนใจในภาษาที่เรียน และเจตคติต่อวัฒนธรรมต่างประเทศ ส่วนกลยุทธ์และวิธีการเรียน ประกอบด้วยสมรรถภาพในการรับความรู้ใหม่ สมรรถภาพในการถ่ายโอนสิ่งที่เรียนรู้ไปสู่ความรู้ใหม่ นิสัยทางการเรียน และการประเมินผลความสามารถของตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของวุฒิยา พัยค์มมาก (2551) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถทางการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนโปรแกรมภาษาอังกฤษ พบว่าปัจจัยที่ส่งผลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน (Classroom Based Factors) ด้านนักเรียน ได้แก่ ความเอาใจใส่ต่อการเรียนและการฝึกฝนทั้งในและนอกชั้นเรียน ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ และความกล้าแสดงออก ปัจจัยอื่น ๆ ที่ค้นพบเพิ่มเติมด้านนักเรียน ได้แก่ ความชอบและถนัดทางภาษาอังกฤษ แนวทางพัฒนาความสามารถ ได้แก่ นักเรียนต้องเอาใจใส่ต่อการเรียน ให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ กระตือรือร้นที่จะสื่อสารโต้ตอบ กล้าแสดงออกและฝึกฝนเพิ่มเติมด้วยตนเองอย่างจริงจัง สอดคล้องกับ Gillette (1987, pp. 268-278) ได้ศึกษาวิธีการเรียนรู้และแรงจูงใจในการเรียนของผู้ที่ประสบผลสำเร็จในการเรียนภาษาต่างประเทศ 2 คน เป็นการศึกษาเฉพาะกรณี โดยใช้วิธีการที่ให้ ผู้เรียนทั้ง 2 คน พิจารณาการเรียนของตนเอง การสังเกตการณ์การเรียนในชั้นเรียน การสัมภาษณ์ แบบสอบถามวัดทัศนคติและแรงจูงใจในการเรียนภาษาต่างประเทศ ผลการศึกษาพบว่า ผู้เรียนทั้งสองเรียนภาษาโดยเน้นที่ความหมายของภาษามากกว่ากฎเกณฑ์ มีความกล้าที่จะลองใช้ภาษา สนใจพื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ตื่นตัวต่อการเรียนรู้ อยู่เสมอ สามารถควบคุมกระบวนการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างเต็มที่ ใช้กลวิธีการเรียนภาษาที่เป็นของตนเอง ไม่เคยเลียนแบบกลวิธีการเรียนของผู้อื่น นอกจากนี้ยังมีความอดทนต่อความกำกวมของภาษา มีบุคลิกภาพกล้าแสดงออก มีความเข้าใจ ฟังพอใจในการเรียนภาษาและมีการรับรู้เกี่ยวกับความภาคภูมิใจในตนเอง (Self-esteem) ส่วนเรื่องแรงจูงใจนั้นผู้เรียนมีแรงจูงใจเชิงเครื่องมือ (Instrumental Motivation) มากกว่าแรงจูงใจเชิงบูรณาการ (Integrative Motivation) และมีรูปแบบของการเรียนแบบมองภาพรวมเป็นการเรียนภาษาแบบทักษะสัมพันธ์มากกว่าการมองรายละเอียดซึ่งเป็นการศึกษาข้อปลีกย่อยของภาษา และในยุคศตวรรษที่ 21 กระบวนการเรียนการสอนมีการเปลี่ยนแปลง โดยผู้เรียนจะเรียนด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัย และสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็วในยุคปัจจุบัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556) ความก้าวหน้า

ทางเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และการแข่งขันการพัฒนาทางด้านซอฟต์แวร์ ในปัจจุบันส่งผลให้ประเทศต่าง ๆ นำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการศึกษากันมาก รูปแบบการเรียนรู้ในปัจจุบันแตกต่างจากเดิมไปอย่างสิ้นเชิง ซึ่งหมายความว่าผู้เรียนมีโอกาส มีอิสระในการเรียนรู้ด้วยตนเอง สร้างองค์ความรู้ , สร้างทักษะด้วยตนเอง ครูเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนมาเป็นผู้ให้คำแนะนำ นอกจากนี้ทั้งครูและศิษย์สามารถเรียนรู้ไปพร้อมกันได้ การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction) มีบทบาทและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมถึงการใช้ เทคโนโลยีไร้สาย เช่น โทรศัพท์มือถือ แท็บเล็ต สื่อแอฟพลิเคชั่นต่าง ๆ ซึ่งสื่อ เทคโนโลยีดังกล่าวสามารถจัดการเรียนรู้ "ตลอดเวลา" (Anytime) เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ "ทุกหนแห่ง" (Anywhere) นักเรียนสามารถเรียนรู้ร่วมกันจากสื่อต่าง ๆ เช่น คอมพิวเตอร์ วิกิพีเดีย โทรศัพท์ CAI และอื่น ๆ การให้ทุกคน (Anyone) ได้เรียนรู้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพของตน (รสสุคนธ์ มกรมณี, 2556) Takahashi and McDougal (2011) ได้ศึกษาการใช้ Tablet Based Application เพื่อสนับสนุนผลการเรียนรู้ในชั้นเรียน ผลการศึกษาได้กล่าวถึงประโยชน์ของ Tablet ว่าช่วยให้ผู้สอนได้จับประเด็นในข้อมูลที่สำคัญ ส่งผลต่อคุณภาพงานของผู้เรียนในการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน และมีเวลาในการทำงานอื่นได้ เป็นที่รวบรวมข้อมูลสำคัญโดยการบันทึกหรือถ่ายภาพ มีความยืดหยุ่นสูงในการเก็บข้อมูล ผู้ใช้สามารถจัดการข้อมูลและรายงานได้ในหลายช่องทาง และ Tablet สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลกับผู้อื่นที่เรียนในบทเรียนเดียวกันในหลากหลายประสบการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับ ภูติท จุลโพธิ์ (2551) ซึ่งกล่าวถึงขั้นตอนของการเรียนว่าควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา สามารถทำแบบฝึกหัดตรวจสอบภาระงาน และทราบผลการประเมินความก้าวหน้าทางการเรียน และผลคะแนนย้อนกลับซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนเกิดทัศนคติเชิงบวกในการเรียน และจากงานวิจัย “การเรียนผ่านมือถือพัฒนาทักษะการพูดและการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนไทย” จัดทำโดยนักวิจัยจากสถาบันทางการศึกษาของอเมริกา 2 แห่ง คือ ดร.แกรี่ เกลน บิทเทอร์ ศาสตราจารย์ด้านเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยอริโซนา และ ดร.รูเซน เมย์ลानी อาจารย์ภาคคณิตศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ โรงเรียนคันทรี่การ์เดนชาร์เตอร์ สหรัฐอเมริกา ซึ่งให้เห็นถึงพัฒนาการด้าน ภาษาอังกฤษของนักเรียนไทยที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ด้วยการนำหลักสูตรการเรียนภาษาอังกฤษ ผ่านโทรศัพท์มือถือ รายงานชี้ให้เห็นว่าการเรียนผ่านมือถือสามารถพัฒนาทักษะการพูดและการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนไทยอย่างมาก ด้วยการเรียนผ่านโทรศัพท์สมาร์ทโฟนเพียงอย่างเดียวตลอดระยะเวลา 13 สัปดาห์ นักเรียนทั้ง 4 ช่วงอายุจากโรงเรียนเทศบาลเชียงราย 2 แห่ง จำนวนนักเรียน 281 คน มีพัฒนาการทางด้านภาษาอังกฤษดีขึ้นอย่างมาก พบว่าความสามารถด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ดีขึ้นอย่างมาก รวมทั้งนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและ มัธยมศึกษาตอนปลายอีกด้วย ช่วยแก้ปัญหาอุปสรรคทางการศึกษาและการเรียนภาษาของประเทศไทย ด้วยการเรียนผ่านมือถือที่ราคาไม่แพง มีประสิทธิภาพและได้ผล งานวิจัยนี้ ชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ที่ชัดเจนของการ

เรียนผ่านโทรศัพท์มือถือและประสิทธิภาพในการสอนภาษาอังกฤษรวมทั้งยังชี้ให้เห็นอีกว่าการเรียนผ่านมือถือเหมาะกับการเรียนภาษา เนื่องจากนักเรียนสามารถเรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา ทำให้พวกเขาสามารถฝึกฝนได้อย่างสม่ำเสมอในช่วงเวลาและสถานที่ที่พวกเขาสามารถเลือกเองได้ ดังนั้นการเรียนผ่านมือถือจึงมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการเป็นทางออกในการแก้ปัญหาการเรียนภาษาอังกฤษ เพราะการเรียนแบบนี้สามารถปฏิบัติ งานได้เร็ว มีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลในราคาที่ถูกลงกว่า โรงเรียนจำนวนมากก็เริ่มหันมาเลือกใช้วิธีการสอนแบบนี้เพิ่มมากขึ้น

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลวิจัยไปใช้

5.3.1.1 ข้อเสนอแนะที่เกิดจากการศึกษาองค์ประกอบการบริหารจัดการการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสมสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย

ผลจากการการศึกษาค้นคว้าองค์ประกอบการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสมสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย มีองค์ประกอบหลัก 8 ด้าน คือ 1) ด้านผู้บริหาร 2) ด้านครูผู้สอน 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ 5) ด้านสื่อ เทคโนโลยี นวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้ 6) ด้านหลักสูตร การนิเทศ การวัดผลและประเมินผล 7) ด้านเครือข่ายการเรียนรู้และความร่วมมือกับชุมชน 8) ด้านผู้เรียน ดังนั้นถ้าผู้บริหารสถานศึกษาต้องการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลได้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้เสียกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน ควรนำองค์ประกอบทั้ง 8 ด้านไปใช้ในการประเมินตนเองว่ามีการปฏิบัติตามองค์ประกอบหลักได้อย่างครบถ้วนหรือไม่ ถ้ายังปฏิบัติได้ไม่ครบถ้วน ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรจะหาแนวทางดำเนินการร่วมกันว่าควรปฏิบัติอย่างไรจึงจะนำพาองค์กรให้เกิดบรรยากาศและคุณภาพที่ดีในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาของตนได้

5.3.1.2 ข้อเสนอแนะที่เกิดจากการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสมสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย

ในการนำรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสม สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อยนี้ไปใช้ โรงเรียนสามารถปรับปรุงแก้ไขในแต่ละองค์ประกอบย่อยให้เหมาะสมในแต่ละบริบทของโรงเรียนนั้น ๆ ได้

5.3.1.3 ข้อเสนอแนะที่เกิดจากการทดลองและการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสม สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย

โครงการที่ใช้ในการทดลองเป็นเพียงตัวอย่างเท่านั้นเพื่อให้สามารถมองเห็นภาพได้อย่างชัดเจน ฉะนั้นการปรับโครงการลงสู่การปฏิบัติในโรงเรียน ซึ่งไม่ต้องกังวลในเรื่องของเวลา สามารถใช้โครงการใหญ่และเพิ่มกิจกรรมหลายกิจกรรมเพื่อต่อบัณฑิตผู้ประสงค์ในการรองรับตัวชี้วัดในรูปแบบได้ตามความเหมาะสม ตามความจำเป็นและตามบริบทของสถานศึกษา

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรมีการศึกษาการทำคู่มือสำหรับผู้บริหารเพิ่มเติมสำหรับการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสม สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

5.3.2.2 ควรมีการเพิ่มโครงการ กิจกรรมเพื่อการศึกษาการทดลองใช้ในโรงเรียนสำหรับการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสม สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

5.3.2.3 ควรมีการศึกษารูปแบบและแนวทางการประเมินตนเองของการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสม สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

5.3.2.4 ควรมีการนำรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสมสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ไปปรับประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการเรียนรู้ในต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือในรายวิชาอื่น ๆ

5.3.2.5 ควรมีการนำรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีความเหมาะสมสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ไปปรับประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในต่างหน่วยงาน หรือต่างสังกัด เช่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดอื่น ๆ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด สังกัดงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สังกัดเทศบาล เป็นต้น